

Δημώδης Βυζαντινή Λογοτεχνία

Διδάσκων: Καθηγητής Ιωάννης Μαυρομάτης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ *

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

C. Sathas et E. Legrand, Les exploits de Digénis Akritas, d'après le manuscrit de Trébizonde, Paris, 1875 (Collection de monuments No 6, Nouvelle série).

A. Μηλιαράκης, Βασίλειος Διγενής Ἀκρίτας, κατὰ τὸ ἐν Ἄνδρῳ ἀνευρεθὲν χειρόγραφον, Ἀθήναι, 1881. Ἀνατύπωση, 1920.

Σ. Ἰωαννίδης, Ἔπος μεσαιωνικὸν ἐκ τοῦ χειρογράφου Τραπεζοῦντος, ὁ Βασίλειος Διγενής Ἀκρίτης ὁ Καππαδόκης, Κωνσταντινούπολις, 1887.

E. Legrand, Les exploits de Basile Digénis Akritas, d'après le manuscrit de Grotta-Ferrata, Paris, 1892. (Bibliothèque grecque vulgaire VI). Ἀνατύπωση, 1902. Φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση, Β. Γρηγοριάδης, Ἀθήναι, 1974.

D. C. Hesselning, Le roman de Digénis Akritas d'après le manuscrit de Madrid, Λαογραφία 3, 1911-12, σ. 537 κ.έ.

Π. Καλονάρος, Βασίλειος Διγενής Ἀκρίτας, τὰ ἔμμετρα κείμενα Ἀθηναίων (πρώην Ἄνδρου), Κρυπτοφέρρης καὶ Ἐσκαριάλ, τόμοι 2, Ἀθήναι, 1941. Φωτοτυπικὴ ἀνατύπωση, Δ. Ν. Παπαδήμας, Ἀθήναι, 1970.

J. Mavrogordato, Digenes Akrites, edited with an Introduction, Translation and Commentary, Oxford, 1956. Reprinted 1963. [Τὸ κείμενο τῆς Grotta Ferrata].

* Μνημονεύονται οἱ ἐπιστημονικὲς ἐκδόσεις καὶ οἱ κυριότερες μελέτες οἱ σχετικὲς μὲ τὸν μεσαιωνικὸ ἄκρίτην καὶ τὸν ἄρμωρη. Ἄλλα δημοσιεύματα, ποὺ συνδέονται γενικότερα μὲ τὰ ἐξεταζόμενα θέματα, μνημονεύονται στὴν εἰσαγωγή, στὶς σημειώσεις καὶ στὸ γλωσσάριον. Ἀπὸ τῆς βιβλιοκρισίας περιλάβαμε στὴ βιβλιογραφία αὐτὴ μόνο δὲς παρέχουν φιλολογικὰς διορθώσεις ἢ συμβάλλουν σὲ ζητήματα ἐγκυρότητας καὶ προτεραιότητας τῶν κειμένων.

E. Trapp, *Digenes Akrites, Synoptische Ausgabe der ältesten Versionen*, Wiener Byzantinistische Studien, Band VIII, Wien, 1971. [Τὰ κείμενα E, G, Z].

Sp. Lambros, *Collection de Romans Grecs*, Paris, 1880, σ. 111 κ.έ. Διήγησις ὠραιωτάτη τοῦ ἀνδρειωμένου Διγενῆ. (Ἰγνατίου ἱερομονάχου Πετρίτζη).

Δ. Πασχάλης, *Οἱ δέκα Λόγοι τοῦ Διγενοῦς Ἀκρίτου*, πεζὴ διασκευή, *Λαογραφία* 9, 1928, σ. 305 κ.έ.

Γ. Δεστούνης, *Τοῦ Ἀρμούρη, ἄσμα δημοτικὸν τῆς βυζαντινῆς ἐποχῆς*, ἐκδοθέν, ρωσιστὶ μεταφρασθὲν καὶ διερμηνευθὲν, ἐν Πετροπόλει, 1877. [Ὁ τίτλος ρωσικῶ καὶ ἑλληνικῶ].

Σ. Κυριακίδης, *Ἡ δημόδης ἑλληνικὴ ποίησις καὶ ἡ ἱστορία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους*, *Λαογραφία* 12, 1938-48, Τοῦ Ἀρμούρη, σ. 477 κ.έ.

Κ. Μητσάκης, *Εἰσαγωγή στὴ νέα ἑλληνικὴ λογοτεχνία*, Μέρος πρῶτο, *Πανεπιστημιακὲς Παραδόσεις*, Θεσσαλονίκη, 1973, Ἀνθολογία κειμένων, Τὸ Ἀρμουρόπουλο, σ. 1 κ.έ.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΕ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σ. Ἀλεξίου, *Ἀκριτικά*, Τὸ πρόβλημα τῆς ἐγκυρότητας τοῦ κειμένου E, *Χρονολόγησις - Ἀποκατάστασις χωρίων - Ἑρμηνευτικά*, Ἡράκλειο, 1979.

Σ. Ἀλεξίου, *Παρατηρήσεις στὸν Ἀκρίτη*, Ἀριάδνη 1, 1983, σ. 41 κ.έ.

Σ. Ἀλεξίου, *Ὁ Διγενὴς Ἀκρίτης τοῦ Ἐσχοριάλ (φιλολογικὴ, ἱστορικὴ καὶ ἀρχαιολογικὴ προσέγγισις)*, *Πρακτικὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν*, ἔτος 1983, τόμος 58, σ. 68 κ.έ.

√ N. Ἀνδριώτης, *Μεσαιωνικὰ καὶ νέα ἑλληνικά*, Α' Παρατηρήσεις πρὸς μεσαιωνικὰ κείμενα, Β' Μεσαιωνικὲς ἐκφράσεις στὴ νέα ἑλληνικὴ, Ἀθηνᾶ 54, 1941, σ. 15 κ.έ.

Μ. Ἀνδρόνικος, *Τὸ παλάτι τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα*, *Ἐπιστημονικὴ Ἐπετηρὶς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* 11, 1969, σ. 7 κ.έ.

√ I. Βογιατζίδης, *Ἀκριτικὰ μελέται*, *Byzantinische Zeitschrift* 24, 1923-1924, σ. 61 κ.έ.

H. Grégoire, 'Ο Διγενής 'Ακρίτας, N. York, 1942, Τοῦ 'Αρμούρη, σ. 204 κ.έ.

K. Δαγκίτσας, Παρατηρήσεις σὲ μιὰ νέα ἔκδοση ἑνὸς ἀκριτικοῦ κειμένου, 'Ελληνικά 16, 1958-1959, σ. 226 κ.έ.

N. Eideneier, Διορθωτικά στὸ κείμενο τοῦ Διγενῆ τῆς Κρυπτοφέρρης, 'Ελληνικά 23, 1970, σ. 299 κ.έ.

D. C. Hesseling, 'Ερώτημα περὶ τῆς φράσεως «σεῖο τὰ μανίκια μου», Λαογραφία 3, 1911-12, σ. 701*.

Π. Καλονόρος, Σχέσεις τοῦ ἀκριτικοῦ ἔπους πρὸς τὰ Αἰθιοπικά τοῦ 'Ηλιοδώρου, Πρακτικά τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν 18, 1943 (1950), σ. 33 κ.έ.

'Ιωάννα Καραγιάννη, 'Ο Διγενής 'Ακρίτας τοῦ 'Εσκουριάλ, συμβολὴ στὴ μελέτη τοῦ κειμένου. (Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ). Μελέτες στὴ Νέα 'Ελληνικὴ Φιλολογία ἀριθ. 1, 'Ιωάννινα, 1976.

Σταμ. Καρατζάς, 'Ο σύνθετος ὑπερθετικὸς στὸ ἔπος τοῦ Διγενῆ 'Ακρίτα, Παγκάρπεια, Mélanges H. Grégoire 1, Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire Orientales et Slaves 9, 1949, σ. 277 κ.έ.

Π. Καρολίδης, Σημειώσεις κριτικά, ἱστορικά καὶ τοπογραφικά εἰς τὸ μεσαιωνικὸν ἑλληνικὸν ἔπος 'Ακρίταν, 'Επετηρὶς Πανεπιστημίου ('Αθηνῶν), 1905-1906, σ. 188 κ.έ.

Π. Καρολίδης, Τὸ ἔπος Διγενῆ 'Ακρίτα κατὰ τὸ χειρόγραφον Μαδρίτης ἢ 'Εσκουριάλ, 'Επετηρὶς 'Εταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν, 3, 1926, σ. 329 κ.έ.

Φ. Κουκουλές, Εἰς τὸν Διγενῆ 'Ακρίτην τοῦ 'Εσκουριάλ, Λαογραφία 4, 1912-1913, σ. 316 κ.έ.

Ε. Κριαράς, 'Ακριτικά, 'Ο τάφος τοῦ Διγενῆ 'Ακρίτα καὶ ὁ βυζαντινὸς μονόκερως, Προσφορὰ εἰς Στίλπωνα Κυριακίδη, 'Ελληνικά, Παράρτημα 4, Θεσσαλονίκη, 1953, σ. 383 κ.έ.

Σ. Κυριακίδης, 'Ο Διγενής 'Ακρίτας, ἀκριτικά ἔπη, ἀκριτικά-τραγούδια, ἀκριτικὴ ζωή, Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων 45, 'Αθήναι, 1926, Τοῦ 'Αρμούρη, σ. 119 κ.έ.

* 'Απαντήσεις, αὐτ. σ. 701 καὶ Λαογραφία 4, 1912-13, σ. 749.

- Σ. Κυριακίδης, Παρατηρήσεις εις τὰ άκριτικά έπη, Λαογραφία 10, 1929, σ. 623 κ.έ.
- Σ. Κυριακίδης, Άκριτικά μελέται, Miscellanea Giovanni Mercati III, Letteratura e Storia bizantina, Studi e Testi 123, Vaticano, 1946, σ. 399 κ.έ.
- Σ. Κυριακίδης, Σημειώματα, Οι Τουρκοί εις τὸ άκριτικὸν έπος, Byzantinische Zeitschrift 44, 1951, σ. 358.
- Σ. Κυριακίδης, βιβλιοκρισία J. Mavrogordato, Digenes Akrites, Έλληνικά 14, 1955, σ. 542 κ.έ.
- Σπ. Λάμπρος, βιβλιοκρισία K. Krumbacher, Eine neue Handschrift, Νέος Έλληνομνήμων 1, 1904, σ. 380 κ.έ.
- Φ. Μπουμπουλίδης, Άνέκδοτοι παραλλαγαι δημοδῶν μεσαιωνικῶν κειμένων, Άθηνά 67, 1964, Τὸ άσμα τοῦ Άρμούρη, σ. 136 κ.έ.
- Φ. Μπουμπουλίδης, Παρατηρήσεις εις «Διορθώσεις» κτλ., Άθηνά 75, 1974-75, σ. 49 κ.έ.
- Σ. Ξανθουδίδης, Διγενής Άκρίτας κατά τὸ χειρόγραφον Έσχωριάλ, Χριστιανική Κρήτη 1, 1912, σ. 523 κ.έ.
- Α. Ευγγόπουλος, Τὸ άνάκτορον τοῦ Διγενῆ Άκρίτα, Λαογραφία 12, 1938-1948, σ. 547 κ.έ.
- Α. Ευγγόπουλος, Ό τάφος τοῦ Διγενῆ, Έλληνικά 20, 1967, σ. 24 κ.έ.
- Α. Ευγγόπουλος, Η άρχαία μυθολογία καὶ ιστορία στο έπος τοῦ Διγενῆ Άκρίτα, Έπιστημονική Έπετηρίς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης 12, 1973, σ. 417 κ.έ.
- Δ. Οικονομίδης, Άκρίται, άκριτικά άσματα, άκριτικὸν έπος, Έπιστημονική Έπετηρίς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Άθηνῶν 23, 1972-1973, σ. 132 κ.έ.
- Γ. Παπαδημητρίου, Κριτικαι καὶ έρμηνευτικαι παρατηρήσεις εις τὰς διασκευὰς τῆς Άκριτηίδος, Πνεῦμα, περίοδος Β', έτος 4, 1944, σ. 44 κ.έ.
- Γ. Παπαδημητρίου, Άκριτικά, Άντιβολή τῆς εκδόσεως Μηλιαράκη πρὸς τὸ χειρόγραφον 1074 τῆς Έθνικῆς Βιβλιοθήκης Άθηνῶν, La Croix 1, 1947, σ. 120 κ.έ.

Γ. Παπαδημητρίου, Αίτησις τῆς Ἀκριτηίδος καὶ ἡ σημασία των διὰ τὴν ὁρθὴν διαφώτισιν τῶν ζητημάτων τοῦ ποιήματος, Ὁ Βιβλιόφιλος ἔτος 11, ἀριθ. 1-2, Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1957, σ. 1 κ.έ.

Μ. Παπαθωμάπουλος, Διορθώσεις πρὸς κείμενα τῆς δημόδου λογοτεχνίας, Παρνασσός 16, 1974, Τὸ ἔσχατο τοῦ Ἀρμούρη, σ. 466 κ.έ.

Λ. Πολίτης, ἄρθρο Διγενῆς Ἀκρίτας, Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια.

Ν. Πολίτης, Περὶ τοῦ ἐθνικοῦ ἔπους τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, λόγος ἀπαγγελθεὶς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τὴν 14.1.1907, Λαογραφικὰ Σύμμεικτα τόμος Α', Ἀθήναι, 1920, σ. 237 κ.έ.

Α. Σκιας, Εἰς τὰ δημῶδη βυζαντινὰ ἄσματα καὶ εἰς τὸν Ἀκρίταν τοῦ Ἑσχωριά, Λαογραφία 4, 1912-1913, σ. 315.

Θ. Στεφανόπουλος, Σύμβολον τοῦ νενικῆσθαι, Ἀριάδνη 1, 1983, σ. 58 κ.έ.

Α. Τσοπανάκης, Ἑρμηνευτικὰ καὶ διορθωτικὰ πρὸς κείμενο τοῦ Διγενῆ Ἀκρίτα, χειρόγραφο Grottaferrata, Ἑλληνικά 17, 1962, σ. 75 κ.έ.

Μ. Χατζηγιακουμῆς, Τὰ μεσαιωνικὰ δημῶδη κείμενα, Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην καὶ εἰς τὴν ἐκδόσιν αὐτῶν, τόμος 1, Ἀθήναι, 1977, σ. 136-138 καὶ σ. 249, σημ. 1.

Α. Χατζής, Εὐστάθιος Μακρομβολίτης καὶ Ὀμηρος, Ἐπετηρὶς Ἑταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν 7, 1930, σ. 234 κ.έ.

Α. Χατζής, Προλεγόμενα εἰς τὴν τοῦ Εὐσταθίου Μακρομβολίτου Ἀκριτηίδα καὶ τὰς διασκευὰς αὐτῆς, Ἀθήναι, 1930*.

* Λοιπὰ ἀκριτικὰ δημοσιεύματα τοῦ ἴδιου (συγκριθεῖν, ἀποσπασματικὰ κείμενα, ἀμέθοδα): Ἡ γλῶσσα τῆς Ἀκριτηίδος, ΕΒΕΣ 7, 1930, σ. 236 κ.έ., Εὐστάθιος Μακρομβολίτης καὶ Ἀκριτής, ΒΝΙ 9, 1931-1932, σ. 256 κ.έ., Εἰς τὴν τοῦ Εὐσταθίου Μακρομβολίτου Ἀκριτηίδα, ΒΝΙ 10, 1933-1934, σ. 369 κ.έ., Ὀμηρος καὶ Ἀκριτής, Ἐπιστημολόγος 1, 1932-1934, σ. 199 κ.έ., Εὐστάθιος Μακρομβολίτης καὶ Ἀκριτής, Πνεῦμα, περ. Β', ἔτος 7, 1947, σ. 87, Εὐστάθιος Μακρομβολίτης καὶ Ἀκριτής, Ἀθηνᾶ 54, 1950, σ. 134 κ.έ., σ. 317 κ.έ. καὶ Ἀθηνᾶ 55, 1951, σ. 189 κ.έ. Προσέθετο ἐπίσης ἐδῶ καὶ τὴν «Ἑλληνικὴ Δημιουργία», ἔτος Γ', τόμος 6, τεύχ. 58, 1-7-1950, μετὰ ἀναδημοσίευση ἄρθρων τοῦ Ν. Πολίτη καὶ Σ. Κυριακίδη, διασκευὴ τοῦ «Ἀκρίτη» ἀπὸ τὸν Μ. Σιγούρο πρὸς ἀρίστερας διατάξεις, καὶ ἐνδιαφέρουσα κρισιμὴ τοῦ Α. Καραντώνη γιὰ τὸν «Ἀκρίτη» τοῦ Ἑσχωριά.

ΜΕΛΕΤΕΣ ΣΕ ΓΛΩΣΣΕΣ ΤΗΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

N. Adontz, Les fonds historiques de l'épopée byzantine D. Akritas, Byzantinische Zeitschrift 29, 1929, σ. 198 κ.έ.

I. Anagnostakis, La géographie des chansons du Cycle Acritique et du roman de Digenes Akritas, Doctorat de 3ème cycle (πολυγραφημένο), Paris, 1983.

H. Bartikian, Notes sur l'épopée byzantine Digenis Akritas, Revue des Etudes Armeniennes 3, 1966, σ. 147 κ.έ.

H. Bartikian, Sur quelques questions relatives à l'épopée byzantine de Digenis Akritas, Revue des Etudes Armeniennes 5, 1968, σ. 296 κ.έ.

S. Baud Bovy, Notes sur l'épopée byzantine, 1. La chanson d'Armouris et sa tradition orale, Byzantion 13, 1938, σ. 249 κ.έ.

R. Beaton, Folk Poetry of Modern Greece, 1980, Digenis Akritis, σ. 78 κ.έ., The Song of Armouris, σ. 82 κ.έ.

R. Beaton, «Digenes Akrites» and Modern Greek Folk Song, A reassessment, Byzantion 51, 1981, σ. 24 κ.έ.

R. Beaton, Was «Digenes Akrites» an Oral Poem? Byzantine and Modern Greek Studies 7, 1981, σ. 7 κ.έ.

H. G. Beck, Formprobleme des Akritas-Epos, Beiträge zur Südosteuropa-Forschung anlässlich des I Internationalen Balkanologenkongresses in Sofia, München, 1966, σ. 137 κ.έ.

H. G. Beck, Geschichte der Byzantinischen Volksliteratur, München, 1971, 5 Kapitel, Digenes Akritis, σ. 63 κ.έ.

P. Bernhard, Eine noch heute in der Islamischen Welt gebräuchliche Form des Tauhid in dem Epos von Digenis Akritis, Actes du X Congrès International d'Etudes Byzantines (1955) Istanbul, 1957, σ. 260.

V. Christides, Arabic Influence on the Acritic Cycle, Byzantion 49, 1979, σ. 94 κ.έ.

C. Danguitsis, Le problème de la version originale de l'épopée byzantine de Digénis Akritas, *Revue des Etudes Byzantines* 5, 1947, σ. 185 κ.έ.

F. Dölger, βιβλιοκρισία Impellizeri, *Il Digenis Akritas*, *Byzantinische Zeitschrift* 41, 1941, σ. 188 κ.έ.

F. Dölger, βιβλιογραφική παρουσίαση και σύντομη κρίση για τὸ ἄρθρο τοῦ Α. Χατζῆ, Εὐστάθιος Μακρεμβολίτης καὶ Ὅμηρος (ΕΕΒΣ 7, 1930, σ. 234 κ.έ.), *Byzantinische Zeitschrift* 31, 1931, σ. 127.

F. Dölger, βιβλιοκρισία τῆς μελέτης τοῦ Α. Χατζῆ, Εὐστάθιος Μακρεμβολίτης καὶ Ἀκριτής (BNJ 9, 1932/1933, σ. 256 κ.έ.), *Byzantinische Zeitschrift* 33, 1933, σ. 406 κ.έ.

A. R. Dyck, On Digenis Akritas, *Grottaferrata Version Book 5*, *Greek Roman and Byzantine Studies* 24, 1983, σ. 185 κ.έ.

H. Eideneier, Leser oder Hörerkreis? *Ἑλληνικά* 34, 1982-83, σ. 119 κ.έ.

W. J. Entwistle, Bride-snatching and the «Deeds of Digenis», *Oxford Slavonic Papers* 4, 1953, σ. 1 κ.έ.

A. Frantz, Akritas and the Dragons, *Hesperia* 10, 1941, σ. 9 κ.έ.

A. Frantz, Digenis Akritas: A Byzantine Epic and its illustrators, *Byzantion* 15, 1941, σ. 87 κ.έ.

R. Goossens, Sur trois passages de Digénis Akritas, version de l'Escorial, *Byzantion* 22, 1952, σ. 257 κ.έ.

H. F. Graham, The Tale of Devgenij, *Byzantinoslavica* 29, 1968, σ. 51 κ.έ.

H. Grégoire, Michel III et Basile le Macédonien dans les inscriptions d'Ancyre, Les sources historiques de Digénis Akritas κτλ., *Byzantion* 5, 1929-30, σ. 327 κ.έ.

H. Grégoire, Le tombeau et la date de Digénis Akritas, *Byzantion* 6, 1931, σ. 481 κ.έ.

H. Grégoire, Autour de Digénis Akritas, Les cantilènes et la date de la recension d'Andros-Trébizonde, Byzantion 7, 1932, σ. 287 κ.έ., σ. 317 κ.έ.

H. Grégoire, Les sources historiques et littéraires de Digénis Akritas, III Congrès International des Etudes Byzantines, 'Αθήναι, 1932, σ. 281 κ.έ.

H. Grégoire-R. Goossens, Les recherches récentes sur l'épopée byzantine, L'Antiquité Classique 1, 1932, σ. 419 κ.έ.

H. Grégoire, Etudes sur l'épopée byzantine, Revue des Etudes Grecques 46, 1933, σ. 29 κ.έ. (Le chant d'Armouris, σ. 33 κ.έ.).

H. Grégoire, L'Amazone Maximo, Annuaire de l'Institut de Philologie et d'Histoire orientales et slaves IV (=Mélanges Cumont), Bruxelles, 1936, σ. 723 κ.έ.

H. Grégoire-M. Letocart, Trente-cinq corrections au texte du Digénis selon l'Escorialensis, Byzantion 14, 1939, σ. 211 κ.έ.

H. Grégoire-E. Lüdeke, Nouvelles chansons épiques κτλ., Byzantion 14, 1939, σ. 235 κ.έ.

H. Grégoire, Digénis Akritas d'après l'Escorialensis, Byzantion 14, 1939, σ. 694 κ.έ.

H. Grégoire-M. Letocart, 'Εντυχία πρὸς ἥλιον, L'invocation au soleil vengeur dans l'épopée byzantine, Revue des Etudes Anciennes 42, 1940 (= Mélanges Radet), σ. 161 κ.έ.

H. Grégoire, Notes on the Byzantine Epic, The Greek Folksongs and their importance for the classification of the Russian version and of the Greek manuscripts, Byzantion 15, 1940-1941, σ. 92 κ.έ.

H. Grégoire, Le problème de la version «originale» κτλ., Revue des Etudes Byzantines 6, 1948, σ. 27 κ.έ.

H. Grégoire, Autour de l'épopée byzantine, Variorum Reprints, London, 1975. (Φωτομηχανική ανατύπωση τῶν σχετικῶν μὲ τὸν «Ἀκρίτη» μελετῶν του).

A. Heisenberg, Ein angeblicher byzantinischer Roman, *Silvae Monacenses*, Festschrift zur 50jährigen Gründungsfeier des Philol. Hist. Vereins an der Universität München, 1926, σ. 28 κ.έ.

D. C. Hesselning, Eine Digenis Übersetzung aus dem 13. Jahrhundert, *Byzantinische Zeitschrift* 22, 1913, σ. 370 κ.έ.

D. C. Hesselning, La plus ancienne rédaction du poème épique sur Digenis Akritas, *Mededeelingen der koninklijke Akademie van Wetenschappen, Afdeling Letterkunde, Deel 63, Serie A, No I*, Amsterdam, 1927.

D. C. Hesselning, Une nouvelle version du Roman de Digenis Akritas, *Byzantion* 4, 1927-1928, σ. 171 κ.έ.

D. B. Hull, Digenis Akritas, The Two-Blood Border Lord, The Grottaferrata Version Translated with an Introduction and Notes, Athens Ohio.

G. Huxley, Antecedents and Context of Digenes Akrites, Greek, Roman and Byzantine Studies 15, 1974, σ. 317 κ.έ.

S. Impellizzeri, Il Digenis Akritas, *L'epopea di Bizanzio*, Firenze, 1940.

S. Jannacone, Philological notes on some Byzantine texts, *Byzantinoslavica* 11, 1950, σ. 161 κ.έ.

M. Jeffreys, Digenis Akritas, *Manuscript Z, Δωδώνη* 4, 1975, σ. 163 κ.έ.

M. Jeffreys, The Astrological Prologue of Digenis Akritas, *Byzantion* 46, 1976, σ. 375 κ.έ.

M. Jeffreys, Digenis Akritas and Kommagene, *Svenska Forskningsinstitutet i Istanbul Meddelanden* 3, 1978, σ. 5 κ.έ.

K. Krumbacher, Eine neue Handschrift des Digenis Akritas, *Sitzungsberichte der philos.-philol. und der histor. Klasse der Kgl. Bayer. Akademie der Wissenschaften, Jahrg. 1904*, München 1905, σ. 309 κ.έ.

S. Kyriakides, Forschungsbericht zum Akritas-Epos, *Berichte zum XI Internat. Byzantinisten-Kongress, München 1958*, II, 2.

- S. Kyriakides, *βιβλιοκρισία Mavrogordato, Digenes Akrites*, Byz. Zeitschrift 50, 1957, σ. 140.
- B. Lavagnini, *Sulla località Panormos menzionata nel Digenis Akritas*, Atti della Reale Accademia di Scienze, Lettere e Arti di Palermo, serie IV, vol. III, parte II, fasc. 2, 1941-1942, σ. 389 κ.έ.
- P. Lemerle, *Histoire des Pauliciens d'Asie Mineure*, Travaux et Mémoires 5, 1973, *Les échos dans l'épopée*, σ. 110 κ.έ.
- A. B. Lord, *The Singer of Tales*, Cambridge Massachussets, 1960.
- G. Manganaro, *L'amazone Maximo e una epigrafe pontica*, Akten des XI Internationalen Byzantinisten Kongresses, München, 1958 (1960), σ. 325 κ.έ.
- J. Mavrogordato, *Some notes on the Escorial and Russian versions of Digenes Akritas*, Προσφορά εις Στίλπιωνα Κυριακίδη, Έλληνικά, παράρτημα 4, Θεσσαλονίκη, 1953, σ. 463 κ.έ.
- Gareth Morgan, *Cretan Poetry, Sources and Inspiration*, Ch. 2, *Digenis in Crete*, Κρητικά Χρονικά 14, 1960, σ. 44 κ.έ.
- J. Notopoulos, *Akritan Iconography on Byzantine pottery*, Hesperia 33, 1964, σ. 108 κ.έ.
- N. Oikonomides, *L'«épopée» de Digénis et la frontière orientale de Byzance aux Xe et XIe siècles*, Travaux et Mémoires 7, 1979, σ. 375 κ.έ.
- Th. Papadopoullos, *Poésie dynastique du Ruanda et épopée akritique*, Paris, London, 1963.
- P. Pascal, *Le «Digénis» slave ou la «Geste de Devgenij»*, Byzantion 10, 1935, σ. 301 κ.έ.
- S. Pelekanidis, *Un bas-relief byzantin de Digénis Akritas*, Cahiers Archéologiques 8, 1956, σ. 215 κ.έ.
- H. Pernot, *Etudes de Littérature grecque moderne*, 1916, *Le roman de Digénis Akritas*, σ. 1 κ.έ.
- A. Pertusi, *Alcune note sull' epica bizantina*, Aevum 36, 1962 (Milano), σ. 14 κ.έ.

A. Pertusi, La poesia epica bizantina e la sua formazione, Problemi sul fondo storico e la struttura letteraria del Digenis Akritas, Atti del Convegno Internazionale sul tema: La poesia epica e la sua formazione, Roma, 1969. Accademia Nazionale dei Lincei, Anno 367, 1970, Quaderno 139, σ. 481 κ.έ.

L. Politis, L'épopée byzantine de Digénis Akritas, problèmes de la tradition du texte et des rapports avec les chansons acritiques. Atti del Convegno Internazionale sul tema: La poesia epica e la sua formazione, Roma, 1969. Accademia Nazionale dei Lincei, Anno 367, 1970, Quaderno 139, σ. 551 κ.έ.

L. Politis, Das byzantinische Epos des Digenis Akritas, Probleme der Textüberlieferung, Geistesgeschichtliche Perspektiven, herausgegeben von G. Grossklaus, Festgabe für R. Fahrner, Bonn, 1969, σ. 113 κ.έ.

L. Politis, Digénis Akritas, A propos de la nouvelle édition de l'épopée byzantine, Scriptorium 27, 1973 (Gand), σ. 327 κ.έ. (= Βιβλιοκρισία E. Trapp, Digenes Akrites, Synoptische Ausgabe).

W. Puchner, Neuere Studien zur griechischen Volksliedforschung, S. O. Forschungen 41, 1982, σ. 343 κ.έ.

V. Tiftixoglou, Digenes, das Sophrosyne-Gedicht des Meliteniotes und der byzantinische Fünfzehnsilber, Byzantinische Zeitschrift 67, 1974, σ. 1 κ.έ.

E. Trapp, Specimen eines Lexikons zum Akritasepos, Jahrbuch der Österreichischen Byzantinischen Gesellschaft 13, 1964, σ. 13 κ.έ.

E. Trapp, Pontische Elemente im Wortschatz des Digenesepos, Revue des Etudes Sud-Est Européennes 9, 1971, σ. 601 κ.έ.

E. Trapp, Hatte das Digenisepos ursprünglich eine antikaiserliche Tendenz? Βυζαντινά 3, 1971, σ. 203 κ.έ.

E. Trapp, Digenes Akrites, Epos oder Roman? Studi Classici in onore di Quintino Cataudella, vol. 2 (Università di Catania, 1972), σ. 637 κ.έ.

E. Trapp, Hagiographische Elemente im Digenes-Epos, Analecta Bollandiana 94, 1976, σ. 275 κ.έ.